

тиждень до дня проведення практичного заняття. У завданні регламентовано структуру письмового звіту студента про виконання завдання та підготовку до практичного заняття;

4) регламентовано порядок презентації студентами підготовлених звітів в аудиторії та поточного оцінювання знань;

5) регламентовано проведення модульного контролю. Завдання для модульного контролю охоплюють програмний матеріал тем, що винесені на самостійну підготовку.

Студентам доручається вивчити, проаналізувати й оцінити такі важливі елементи організації праці менеджера, як:

- функціональний поділ і мета праці менеджера;
- організація та обслуговування робочих місць;
- аналіз і проектування трудових процесів в управлінні;
- регламентування праці менеджерів;
- інформаційне забезпечення діяльності менеджера;
- оцінювання і стимулювання праці менеджера.

Переваги регламентованої самостійної роботи студентів вечірньої форми навчання:

— обов'язковість виконання і письмового звітування мобілізує студента працювати ритмічно, згідно з навчальним графіком;

— реальна можливість набуття практичних навичок самостійного аналізу складних процесів організації праці менеджерів за місцем роботи студента;

— набуття навичок презентації власноручно підготовленого звіту;

— краще засвоєння студентами програмного матеріалу, що позитивно відбивається на якості навчання;

— можливість оцінювання поточної роботи кожного студента на кожному практичному занятті.

Обговорення звітів студентів під час їх презентації на практичних заняттях є своєрідною формою обміну досвідом, що також сприяє кращому засвоєнню програмного матеріалу.

Н. М. Демченко, асистент кафедри
цивільного та трудового права

КЕЙС-МЕТОД ОРГАНІЗАЦІЇ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ГАЛУЗЕВИХ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Відходить час, коли семінарські заняття проводяться в режимі «питання — відповідь». Все більше йде активізація навчального процесу. З кожним днем більшого поширення серед методів організації навчання набуває кейс-метод.

Кейс-метод організації семінарського заняття — це ділова гра в мініатюрі, оскільки він поєднує в собі професійну діяльність з ігровою. Сутність даного методу навчання полягає в тому, що навчальний матеріал подається студентам у вигляді мікропроблем (мікроситуацій), а знання здобуваються в результаті їх активної дослідницької та творчої діяльності при розробці рішень.

Даний метод організації семінарського заняття рекомендується використовувати при розгляді тем, що мають практичне значення, що сприятиме наближенню до реальної практичної діяльності та формуванню у студентів професійних навичок. За загальним правилом він включає кілька етапів:

- введення (підготовка та роздача студентам матеріалів; з'ясування рівня оволодіння матеріалами, визначення цілей заняття);
- поділ аудиторії на групи;
- робота над практичним завданням;
- презентація рішень;
- аналіз ситуації та її розв'язання з викладачем;
- оцінювання роботи студентів.

Студентам за день або за тиждень до заняття роздається матеріал (залежно від його об'єму), з яким вони знайомляться індивідуально. На семінарському занятті навчальна група поділяється на підгрупи, як правило, по 5—6 осіб в кожній. Надалі, протягом деякого часу студенти обговорюють дану їм задачу і колективно її вирішують. Після цього група збирається разом в повному складі і починає дискусію. Від кожної підгрупи виступають студенти і аргументують свою позицію. При цьому кожна підгрупа обговорює не тільки свою точку зору, але і своїх колег. У кінці обговорення викладач оцінює виділенні підгрупи і кожного студента окремо. Наступного разу група поділяється за іншим критерієм, і саме ця несталість розвиває у студентів вміння працювати з різними людьми, а не тільки спілкуватися з ними та пристосовуватися до будь-яких ситуацій.

Однак, більшого поширення даний метод організації семінарських занять набув на Заході, де особлива увага приділяється вмінню людей працювати в колективі, випрацьовувати толерантність та сумісність (в тому числі психологічну) при роботі у великому колективі.

Необхідно зазначити, що кейс-метод був розроблений ще в 20-х роках ХХ століття в Гарварді. Зараз існує дві класичні школи навчання за даним методом — Гарвардська і Манчестерська, відповідно американська та західноєвропейська. Їх принциповою відмінністю є те, що американський варіант передбачає надання

більшого об'єму матеріалу, що досліджується — 20—25 сторінок тексту плюс 8—10 сторінок ілюстрацій. У Західній Європі — в 1,5—2 рази менше. Крім цього, викладач в США або Канаді діє наполегливо, активно, і тим самим веде студента до пошуку єдиного вірного рішення. У Західній Європі викладач координує хід обговорення, направляючи його за необхідністю на потрібне рішення. При цьому діє він коректно, м'яко, не нав'язуючи своїх підходів. Позитивним є те, що працюють всі студенти, немає байдужих та пасивних.

Використання даного методу на практиці показало його високу ефективність. Так, наприклад, в Баварській бізнес-школі в процесі навчання 75 % часу займає кейс-метод, і тільки 25 % — лекції. Це школа, що найбільш інтенсивно використовує даний метод. Але навіть провідні бізнес-школи, які не є великими прихильниками кейс-методу, проводять принаймні 30—35 % навчального часу над вирішенням ділових ситуацій (кейсів).

Отже, при вдосконаленні проведення семінарського заняття варто звернути увагу на кейс-метод, оскільки він потребує від студентів робити самостійні висновки та узагальнення, зосереджує їх увагу на матеріалах, що вони вивчають. Однією з головних переваг кейс-методу є також і те, що в дискусії зустрічаються різні точки зору і її учасники намагаються відстоювати свої позиції, враховуючи аргументи й переконання своїх колег та опонентів. Студенти навчаються діловому спілкуванню та використовують свої теоретичні знання для аналізу практичних проблем.

С. І. Дем'яненко, проф., д-р екон. наук, зав. кафедри економіки агропромислових формувань

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ

Інтеграція України до Європейського Союзу, частиною якої є адаптація навчального процесу до європейських стандартів (Болонський процес), зумовлює нові підходи до оцінки знань студентів, як важливого чинника вдосконалення всієї освітньої системи у вищих навчальних закладах. Протягом останніх років у КНЕУ проводилася робота в цьому напрямку і особливу роль при цьому відігравали науково-методичні конференції університету, де обговорювалися проблеми сучасних технологій навчання та оцінювання знань студентів (2002 р.), методичні та практичні аспекти